

Vilniaus Reformatų Žinios 2005 m. rugpjūtis - rugsėjis Nr.7-8 (63-64)

Taigi kiekvienas iš mūsų duos Dievui apyskaitą už save (Rom. 14,12)

Kuris save aukština, bus pažemintas

Kunigo padėjėjos dr. Renatos Bareikienės Homilija pagal skaitinius: Luko 18, 9 - 14 ir Pauliaus Pirmojo laiško korintiečiams 15, 1 - 10, perskaityta 2005 08 07.

Kai kuriems žmonėms, kurie pasitikėjo savo teisumu, o kitus niekino, Jėzus pasakė palyginimą: "Du žmonės atėjo į šventyklą melstis. Vienas buvo fariziejus, o kitas muitininkas. Fariziejus atsistojęs sau vienas taip meldėsi: "Dėkoju Tau, Dieve, kad nesu toks, kaip kiti žmonės - plėšikai, sukčiai, svetimautojai - arba va kaip šis muitininkas. Aš pasninkauju du kartus per savaitę, atiduodu dešimtinę nuo visko, ką įsigyju". O muitininkas stovėjo atokiai ir nedrįso nė akių pakelti į dangų, tik mušėsi į krūtinę, maldaudamas: "Dieve, būk gailestingas man nusidėjėliui!". Sakau jums: šitas nuėjo į namus nuteisintas, ne anas. Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas /Luk 18, 9 - 14/.

Šiai Homilijai pasirinktas Evangelijos skaitinys visiems gerai žinomas, ne kartą girdėtas, o žodžius: "Kiekvienas, kuris save aukština, bus pažemintas, o kuris save žemina, bus išaukštintas" - visi mokame atmintinai. Jie dažnai kartojami ir kitose Evangelijose, dažnai apmąstomi pamoksluose, todėl ties jais neapsistosiu, o norėčiau drauge su Jumis apmąstyti kitus teiginius.

Du besimeldžiantys: abu tikriausia nėra nei labai pamaldūs, nei labai uoliai bevykdantys Įstatymus.

Fariziejus - besidžiaugiantis, kad nėra nei sukčius, nei plėšikas, atiduodantis dešimtinę iš visko, ką įsigyja. Jis užtikrintas, kad viską daro gerai, ir tikisi Viešpaties malonės. Tačiau jis nebuvo išteisintas. Kodėl? Juk atrodo, kad tikrai jis to vertas.

Ar mes atiduodame bažnyčiai tiek, kiek priklauso - dešimtinę nuo visko, ką įsigyjame? Manau, kad tikrai niekas, ir dėl to visai nepergyvename, manau, per Atgailos maldą, kai meldžiamės, apie tai net nepagalvojame. Bet, matyt, Viešpačiui ne šitie dalykai yra svarbiausi.

Muitininkas - giliai atgailauja ir prašo Dievo gailestingumo, panašiai kaip ir mes kiekvieną sekmadienį per Atgailos maldą.

Dabar apie ją ir noriu pakalbėti.

Atgaila: ar tikrai tikime tuo, ką sakome savo lūpomis? Gal daug ir nenusikalstame, bet ar tikrai tikime, kad Kristus už mus kentėjo, už mūsų kaltes buvo nukryžiuota ir mirė? Gal ir sunku tuo patikėti, nes mes - čia esantys - gal taip ir nenusidėjome, kad Kristui tektų mirti. Tačiau reikia suprasti, kad Jis kentėjo ir mirė už mus visus, už visus įvairiai - kartais lengvai, kartais ir labai sunkiai - nusidedančius žmones. O kai visų kaltės susideda, tai ir susidaro nebepakeliama kalčių našta, o toj naštoj ir mūsų nuodėmės.

Ar mes tikrai tuo tikime? O gal abejojame? Gal sunku mums, racionaliai mąstantiems, gyvenantiems aukštųjų technologijų amžiuje, tuo patikėti?

Tikėjimas suteikia mums viltį, kad būsime išteisinti kaip ir tas muitininkas, kuris taip nusizeminęs meldėsi. Kad būtų aiškiau, pasitelkime šiandien skaitytą laišką. Jeigu mes tikrai pajėgsime patikėti, kad Kristus mirė ir prisikėlė, ir yra gyvas, tai pajėgsime suprasti, kad per Jį mes galime gauti nuodėmių atleidimą ir išganymą, kad Jis tikrai kentėjo dėl kiekvieno iš mūsų.

Tai suprasti mums gali padėti Pauliaus Pirmojo laiško korintiečiams šie žodžiai:

"Broliai, aš aiškinu jums Evangeliją, kurią esu jums paskelbęs, kurią priėmėte, kurioje

stovite ir kuria būsite išgelbėti, jeigu jos laikotės taip, kaip esu jums paskelbęs; antraip būsite veltui įtikėję"/1Kor 15,1-2/.

Toliau Paulius sako: "Kristus numirė už mūsų nuodėmes" ir kalba apie tai, kad Kristus buvo palaidotas ir prisikėlė, ir pasirodė daugeliui brolių, daugiau nei penkiems šimtams, po to Jokūbui ir kitiems apaštalams. Pauliui pasirodė paskutiniam, kaip jis pats gražiai sako: "juk aš esu mažiausias iš apaštalų".

Čia vėlgi labai gražus savęs neaukštinimo pavyzdys, nors mes puikiai žinome, kiek daug apaštalas Paulius padarė kurdamas Korinto bažnyčią ir korintiečių bendruomenę, kaip ja rūpinosi ir mokė. O juk Jėzus tam ir siuntė savo apaštalus į pasaulį, kad jie dirbtų panašų darbą, skleistų Gerąją Naujieną žmonėms. O Paulius plaka save dar daugiau: "nevertas vadintis apaštalu". Toliau džiaugiasi: "bet Dievo malone esu, kas esu, ir Jo man suteikta malonė neliko bergždžia. Ir pripažįsta: Aš daugiau už juos visus įdėjęs triūso, žinoma, ne aš, o su manimi esanti Dievo malonė".

Taigi ir mes stenkimės kiekvieną darbą atlikti kuo geriau, o jei nepasiseka, nebijokime prisipažinti, kad ne viską sugebame, ne viską galime. Ir tvirtai tikėdami prisipažinkime Viešpačiui, melskime Jo pagalbos ir atleidimo. Tik per tvirtą tikėjimą ir pasitikėjimą mes galime turėti vilties, kad ir mums bus suteikta Dievo malonė. Amen.

Dr. Renata Bareikienė

Ką Šiluva reiškia reformatui?

XVI a. Reformacija buvo kuo plačiausiai palietusi Žemaitiją, o Šiluvoje 1555 metais didiko Merkelio Zavišos įsteigta reformatų parapija - pirmoji žemaičių krašte. Bet po pusės amžiaus Šiluvoje prasidėjęs lemiamas mūšis tarp reformacijos ir kontrreformacijos jėgų, galutinai nulėmė Lietuvos Reformacijos likimą jos nenaudai.

Pirmieji Lietuvos reformatoriai buvo katalikų kunigai daugiausia iš bajorų luomo, studijavę teologinius mokslus Vakarų Europoje. Vienas pirmųjų buvo kun. Jonas Tartyla 1535 m. Šilalės bažnyčioje viešai iš sakyklos pradėjęs skelbti liuteronizmą, bet greit jam teko bėgti į hercogo Albrechto valdomą protestantiškąją Prūsiją. Įsteigus 1544 m. Karaliaučiaus universitetą, visas būrys žemaičių bajoraičių nuyko studijuoti į Prūsiją. Jų tarpe buvo ir Jonas Zaviša, kuriam po tėvo mirties atiteko Šiluva ir Žeimių dvaras. Zavišos buvo didikų Kęsgailių giminaičiai, paveldėję jų turtus, be to jie palaikė giminystės ryšius su galingaisiais Radvilomis, pasukusiais kalvinistinės reformacijos kryptimi. Radvilų pavyzdžiu Reformacijos idėjomis užsikrėtė daugelis Lietuvos didikų ir bajorų, tame skaičiuje ir Žemaitijos didžiūnai Naruševičiai, Šemetos, Bilevičiai, Giedraičiai, Zavišos ir uoliai skleidė naują tikėjimą savo valdose. Bet jau 1573 m. jungtinis Lenkijos - Lietuvos valstybės Seimas priėmė įstatymą, draudžiantį bažnytinį turtą pavesti kam nors kitam, išskyrus Romos katalikų dvasininkus, o III Lietuvos Statutas (1588 m.) leido katalikams per teismus susigrąžinti bažnyčioms jų duotas fundacijas. Šių dokumentų pagrindu atsirado galimybės katalikams teismo keliu atgauti didikų reformatų perduotas protestantams ikireformaciniais laikais statytas bažnyčias ir turtą, tuo labiau, kad patys didikai, spaudžiami valdžios institucijų ir įvairių sankcijų, kaip draudimo eiti kai kurias tarnybas, ėmė grįžti katalikyben. Tokia grėsmė iškilo ir Šiluvos bendruomenei, nes Merkeliui Zavišai mirus, sūnus Andrius priėmė katalikų tikėjimą. Buvo sumanyta pakeisti savininkus labiau apsisprendusiais reformatais. 1591 m. Šiluvą nupirko Pašuvio dvaro savininkė uoli reformatė Sofija Mitkevičiūtė Vnučkienė, o 1592 m. ji padovanojo Šiluvos evangelikams ir iš Zavišos atpirktą dvarą, įsteigė aukštesniąją mokyklą, senelių prieglaudą, paskyrė lėšų naujos mūrinės Šiluvos reformatų bažnyčios statybai. Istorikas Alfonsas Vaišvila 1970 m. kasinėjo ir ieškojo Šiluvos

reformatų bažnyčios pamatų ir nustatė, kad bažnyčia savo dydžiu ir architektūra, net geografinė padėtimi buvo lygiai tokia, kokia šiandien tebestovi Kėdainiuose. Prof. Ingė Lukšaitė "Reformacija LDK ir M.Lietuvoje" rašo, kad Šiluvos bažnyčia buvo turtingiausia kalvinų bažnyčia Žemaitijoje, o XVI a. pabaigoje tapo to krašto centru. Apie 1578 m. joje kunigavo Žemaitijos distrikto superintendentas Adomas Petravičius. Pastačius naująją Šiluvos reformatų bažnyčią, senoji, kažkada priklausiusi katalikams, buvo nugriauta. Tačiau Šiluvos reformatų parapija ramiai gyveno palyginti neilgai: 1602 m. Žemaičių vyskupas Merkelis Giedraitis - konvertitas, (jo protėviai - reformatai didikai, steigę bažnyčias), aršus katalikybės restauruotojas - pareikalavo iš Šiluvos valdytojų gražinti buvusias katalikų bažnyčios fundacines žemes ir patraukė Šiluvos dvaro savininę Sofiją Vnučkienę teisman, reikalaujamas gražinti iš Zavišos kartu su dvaru nupirkta bažnyčios žemes. Bylą laimėjo reformatai, net ją apskundus Lietuvos Vyriausiajam Tribunolui, pastarasis irgi patvirtino Žemaičių žemės teismo sprendimą, bet katalikai nenurimo. 1608 m. buvo sukurtas ir paskleistas mitas, kad piemenėliams pasirodžiusi Dievo motina Marija, sėdinti ant buvusios katalikų bažnyčios pamatų akmens ir griaudžiai verkianti bei priekaištaujanti, jog kažkada čia buvusi bažnyčia, kur buvo garbinamas ir šlovinamas jos Sūnus, o dabar likę tik akmenys, apie kuriuos ariama žemė. Regėjimas buvo uoliai skleidžiamas, jis gyvas iki dabar, ir žymieji Šiluvos atlaidai kasmet rugsėjo mėnesį rengiami ta intencija.

Besibylinėjant 1602 m. vasarą mirė Sofija Vnučkienė. Katalikai grįžo prie šiluviškės bylos ir po ilgų bylinėjimųsi jau be įtakingos globėjos 1622 m. Vilniaus Vyriausiajame Tribunole reformatai pralaimėjo. Tai buvo skaudus ekonominis smūgis parapijai, vykdžiusiai plačią švietėjišką, ideologinę ir organizacinę veiklą Žemaičių distrikte. Už priešiniams teismo sprendimui reformatai buvo nubausti didele bauda. Turty praradimas privertė siaurinti veiklą. 1622 m. Šiluvoje įvykęs Sinodas reorganizavo Šiluvos aukštesniąją reformatų mokyklą į pradinę, paliko tik vieną mokytoją, sumažino mokinių, išlaikomų bendruomenės lėšomis, skaičių. Žemaitijos reformatų centras buvo priverstas persikelti į Kėdainius, nors iki 1667 m. Šiluvoje dar rinkdavosi Žemaičių distrikto Sinodai.

1628 m. mirus vienam iš S.Vnučkienės paskirtų Šiluvos bažnyčios globėjų, jo vieton Sinodas paskyrė kelmiškį dvarininką Jurgį Gruževskį. Keletą dešimtmečių Gruževskiai rėmė Šiluvos parapiją dvasiškai ir finansiškai: pirko bažnyčios pastatų remontui medžiagas, išlaikė senelių prieglaudą, ją remontavo. Sunkus smūgis Šiluvos reformatus ištiko 1669 metais. Šiluvos katalikų parapijos klebonas Mykolas Sveikauskis mėgino jėga atsiimti dirvos sklypą, esantį netoli jų koplyčios prie kelio Šiluva - Lyduvėnai, ir išprovokavo Šiluvos reformatų kunigą Jokūbą Chelkauską imtis atsakomųjų veiksmų. Per grumtynes reformatai sužeidė kunigą K.Černiauską, sumušė jo žmones, peršovė ant katalikų garbinamo kryžiaus, pastatyto prie Lyduvėnų kelio, kabojusią Kristaus statulėlę. Buvo pradėta byla dėl "Dievo majestoto" išniekinimo. Krokuvos jungtinis Seimas pripažino Šiluvos reformatus kaltais ir nutarė nubausti kun.J.Chelkauską bei du jo baudžiauninkus mirties bausme, uždaryti Šiluvos reformatų bažnyčią, jos valdas konfiskuoti. Vilniaus Sinodas kreipėsi į Kauno čėsniką Joną Merkelį Bilevičių, kad šis sumokėtų vyskupui prašomą 13 tūkstančių auksinų sumą. Sumokėjus minėtą sumą, byla buvo baigta susitaikymu, nuteistuosius atleido nuo bausmės, o bažnyčią uždarė metams. Nors po šių įvykių Šiluvos reformatų parapija išliko, bet jau nebeatsigavo ir palaipsniui nyko: savo kunigo neturėjo, atvykdavo kunigai iš Kėdainių, jos valdas administravo Vilniaus Sinodas, neturėdamas galimybių tinkamai rūpintis nei parapija, nei bažnyčia. Paskutinis

Šiluvos žemių valdytojas Juozas Gruzdas 1793 m. spalio 18 d. dokumentu pardavė bažnyčią ir jai priklausiusias žemes Šiluvos katalikų klebonui Taduui Juozapui Bukotai. Šis bažnyčios pastatu nesirūpino, paliko likimo valiai. 1914 metais dar stovėjo griuvėsiai, juos vietiniai gyventojai po truputį ardė ir naudojo plytas krosnių mūrijimui. Taip kontrreformacija palaužė Reformaciją Žemaitijoje ir ši lietuvių tautos dalis tapo labiausiai katalikiška.

Pasinaudota Jono Kutros straipsniu "Mūsų sparnuose" Nr.40, 1976 m.; A.Vaišvilos straipsniu žurnale "Aitvarai" Nr.8, 1998 m.

Sveiki, mieli broliai ir seserys,

Įdomu, kaip mums sekasi atsakyti į anksčiau pateiktus klausimus? Jeigu kam nors įdomu apie tokius dalykus skaityti, mąstyti, ieškoti atsakymų - mano galva būtų daug patogiausiau mums bendrauti visais šiais klausimais www.ref.lt forume. Ten galėtume diskutuoti, kartu ieškoti atsakymų. Kartu mūsų minčių brendimo kelias būtų daug vaisingesnis - galėtume vieni kitus papildyti arba atkreipti dėmesį į gal būt labai svarbias bei reikšmingas detales.

O dabar apie tai, kodėl mums šiandien nėra viskas įmanoma, nors save laikome tikinčiais. Pabandykime kartu ieškoti priežasčių. O gal kam nors atrodo, kad šitie Jėzaus žodžiai - tik...net nesinori rašyti kas - tada tie, kurie taip mano tegu kalbasi tarpusavyje. O mes bandykime surasti priežastį, ir gal ne vieną.

Nenuleiskime rankų ir nenukabinkime nosies dėl to, ko šiandien negalime. Jei taip yra, tai kodėl? Visa, ką Jėzus teigė, viską ir įrodė. Šiandien mes tai vadiname stebuklais. Bet vargu ar tai stebuklai: vaikščioti vandeniui, sutramdyti audrą, vandenį paversti vynu, kodėl? Mūsų dienomis gyvena irgi keletas žmonių gebančių atlikti panašius dalykus. Jie gyvena atsiskyrėliškai, daug mąsto, medituoja ir t.t. Jie bendrauja su įvairiausiais maldininkais, duoda patarimų, aiškina ir atsako į klausimus, tačiau niekam neleidžia sutrikdyti jų pasirinkto gyvenimo būdo ir ritmo. Jie gyvena skirtinguose pasaulio kraštuose ir atstovauja skirtingiems tikėjimams. Bet... jie visi vienodai priima Jėzaus tiesas, jas gerbia ir praktiškai patys tą patį teigia, tik kitokiais pavyzdžiais, būdais, jų tautoms ir kultūroms priimtinais palyginimais. Panašias galias Egipto žyniams demonstravo ir Mozė. Ta proga atkreipkime dėmesį į tai, kad Jėzus nedaugiažodžiavo ir kiekvienas Jo žodis toks, tartum net pasverti galima. Bet pakankamai dažnai evangelijoje sutinkame pasakymą apie tai, kad ne visi girdi, kurie klauso ir ne visi mato, kurie žiūri. O kaip mes? Ar girdime Dievo žodžius? Ar jaučiame Jį savo širdyse? Jei manome, kad taip, tai kodėl mes ne viską galime ir šiandien kenčiame? Kur mūsų problema?

Jeigu skirtingų epochų, skirtingų kraštų, skirtingų tikėjimų vedliai iš esmės teigia tą patį, tai kodėl šiandien tokia stipri nesantaika ir netolerancija, net neapykanta egzistuoja? Į šį klausimą būtų gerai, kad kiekvienas stengtumėmės atsakyti, gal net perkelti šią temą į forumą.

O koks kiekvieno iš mūsų požiūris į indėnų, musulmonų, įvairiausių genčių tikėjimus, ką mes apie juos išmanome ir kuo remiamės, sprendami apie juos? Mes vieninteliai esame Dangiškojo Tėvo vaikai? O kas - jie? Kas juos sutvėrė, ar jie ne žemėje gyvena? Bet juk dauguma jų sutinka ir tvirtina, kad Dievas yra vienas, tik vadinamas skirtingais vardais. Tai kaip čia atsitiko, kad mylimiausia ir tobuliausia Dangiškojo Tėvo kūrinija ilgoje laiko tėkmėje susvetimėjo, suskilo, susipriešino ir galutinai bei priešišškai nutolo vieni nuo kitų? Tad kodėl taip atsitiko, kokie veiksniai tam procesui pasitarnavo, kam tai buvo naudinga? Tik jau nebandykim tokių dalykų ar autorystės priskirti pačiam Kūrėjui. Dangiškasis Tėvas su Meile sukūrė žemę ir visa, kas joje yra, o žmogų tverdamas taip pamilo, kad sutvėrė pagal savo paties

atvaizdą. Žmogui atidavė viską: labai daug galių ir sugebėjimų, taip juo pasitikėjo, kad suteikė laisvę.

Na, o dabar kuo toliau, tuo daugiau pasipils klausimų. Bet prieš jiems leisdami įsibėgėti, sustokime ir pagalvokime apie save šiandien ir apie tai, ką mums davė Dangiškasis Tėvas pradžių pradžioje. Kaip yra iš tiesų: mes civilizacijos pasėkoje tobulėjome ar degradavome? Kaip mes - žmonės - pasinaudojome laisve? Kokios žmogaus veiklos pasekmės šiandien visai Dangiškojo Tėvo kūrinijai? Kodėl daug savanaudiškumo, gobšumo, turtų ir valdžios troškimo, baisi nelygybė? Kodėl ir iš kur visa tai? Nejaugi Kūrėjas, sugebėjęs sukurti viską, nenumatė, kad gamtos išteklių paprasčiausiai neužteks? Gal Jis tiesiog kitaip norėjo, kad mes gyventume, ir todėl davė viską? Kodėl žmogus pasuko tokiu gyvenimo būdo pasirinktu keliu, kad privedė iki katastrofos, kokie motyvai?

Ar šiandien mums - absoliučiai visiems - nestinga suvokimo, kad visi be išimties gyvename vienoje žemėje, kad visi esame to paties Dangiškojo Tėvo vaikai, kad mums visiems kartu duota ta pati ir vienintelė žemė, kad užsidarę siauruose ratuose ir nusistatę savo pačių sukurtas taisykles, pamynėme pačius brangiausius ir esmingiausius mūsų tarpusavio sugyvenimo ir bendravimo bruožus, tokius kaip: pagarba kitokiam Dievo kūriniiui, tolerancija, kuo taip neseniai pasižymėjo ir garsėjo mūsų žemiškieji tėvai, kito nuomonės gerbimas, kurie šiandien pavirto fanatišku priešišku. Ir dar daug daug kitų dalykų. Tikrai pamąstykite: ar ne dėl to mes ir negalime visko, tai yra mums neįmanoma tai, kas įmanoma buvo Mozei, Jėzui ir šiandien įmanoma kitiems?

Prieš pradėdami toliau lukštenti kitus kylančius klausimus, vis tik sustokime šioje stotelėje ir kažką nuveikim. Ką? Gal nutarkim ir vieni kitus paskatinkime šiek tiek kitaip mąstyti, kaip? Gal įsileiskime į savo mintis ir svajas, ieškojimus ir apibendrinimus daugiau MEILĖS, o dar geriau visiškai savo galvoje, smegenyse, širdyje, kiekvienoje ląstelėje suteikime Jai visišką ir neribotą laisvę. Tegul Ji mumyse viešpatauja. Kas norės tai padaryti - padarys, ir daug kas pasikeis, - kiekvienas turime laisvą pasirinkimą. Pasirinkę Meilės kelią, pajusime meilę sau pačiam, aplinkiniams, kad ir visiškai kitaip mąstantiems, visai augmenijai, gyvūnijai - viskam, kas gyva. Bendrausime irgi kitaip: girdėsime ne tik save, bet ir kitus. Ir suteiksime laiko ir progos kiekvienam, ką laikome Saulium, tapti Pauliumi.

Su meile E.V.

Švobiškio stovyklų istorija

Šių metų rugpjūčio 19-21 dienomis Švobiškyje rinkosi reformatų jaunimas, kuris prieš dešimt metų stovyklavo pirmojoje Švobiškio stovykloje. Buvusi vadovė diak. Gitana Gasiūnaitė Demčenkova apgailėstavo, kad negali dalyvauti susitikime, ir parašė jaunimui šį laišką.

Kad įvyktų pirmoji stovykla Švobiškyje, daug prisidėjo mūsų partneriai ir žmonės, kurie atliko didelį darbą dar prieš 1995 metus.

1995 m. Švobiškio stovykla buvo sėkminga dėl to, kad buvo padėti gan tvirti pagrindai jau 1993 metais, kada įvyko pirmoji reformatų jaunimo stovykla Papilyje. Jos iniciatorius buvo tuo metu Biržų parapijoje tarnavęs ev. liuteronų kunigas Reinholdas Moras. Mūsų buvo nemaža jaunimo grupelė Biržuose, kurie rinkdavomės kiekvieną savaitgalį maldai, giesmei, Šv. Rašto skaitiniams, o vasarą net ir dažniau. Kartu su kunigu vykdavome į kapinių šventes ir giedodavome iš giesmynų giesmes, bendraudavome kartu su įvairaus amžiaus žmonėmis. Biržų parapijos jaunimas vykdavome į svečius į Vilniaus parapiją, Panevėžį (beje, tada Panevėžyje buvo daug ir labai aktyvaus jaunimo, daug prisidėdavo Eglė), Kauną, kuriame irgi buvo aktyvaus

jaunimo grupelė. Vėliau net ir į Kėdainius užsukdavome, kad padrąsintume parapijiečius. Taip mes ir bendravome porą metų.

Visose parapijose žmonės pažinojo jaunimą, eidavome į pamaldas kartą ar du per mėnesį, giedodavome giesmes, skaitydavome Šv. Raštą. Organizuodavome bent kartą per mėnesį jaunimo pamaldas, kunigas tik porą minučių turėdavo "vietos" tose pamaldose. Buvo pasakojami liudijimai ir istorijos, skaitomas Šv. Raštas, giedamos giesmės, skaitoma poezija ir t.t. Piešdavome didelius kvietimus, nešdavome juos į mokyklas, prisegdavome miesto skelbimų lentose ir į pamaldas ateidavo jaunų žmonių. Namie turiu išlikusius net du tokius pačios pieštus skelbimus...

Su panašia "programa" vykdavome į Kėdainius, Panevėžį, Vilnių.... Būdavo vėlyvas metas, kai pasiekdavome namus...

Po pirmosios jaunimo stovyklos Papilyje susiformavo jaunimo grupė: Jurga, Eglė, Meilutė, Auksė, Simona, Gintaras, Laimis, Audronė, Linas, Ieva, Dovilė, Vilytė, Sigita, na ir aš (dabar diakonė Gitana Gasiūnaitė Demčenkova, gyvenanti ir dirbanti Prahoje, deja... - "V.r.ž." past.). Tada ir teko dirbti Joniškėlyje - organizuoti pirmąją vaikų stovyklą Technikumo bendrabučiuose.... Vaikų buvo gal 70, o mūsų - vadovų - tik: Eglė, Martynas, Ugnius, Karolina, Jurgita, Sigita, Rolandas, Diddi (jaunimo iki šiol mylimas kun. Dieter Gartmann iš Vokietijos - "V.r.ž." past), Siuzi, Stepukas, Norbertas, du vokiečiai, aš... Sugebėjome šeši ar septyni vadovai su tiek vaikų viską koordinuoti, bendrauti su vokiečiais ir gyventi kartu tame pačiame kambaryje... O dabar būna 25 vadovai ir sunkiai išėina. Paradoksas!

Istorija toliau..... Jau buvome „apšlifuoti“, žinojome maždaug kaip reikia būti vadovu, kaip vesti pamokėles, melstis ir t.t. Tada kaip tik atvyko grupė iš JAV, Texas : John Gillies (Jonas Gylys), David Evans, Chuck Mendenhall (Kazys), Bob Dylan, Jane Holslag.... Porą savaitių intensyviai ruošėmės Biržuose. Dalyvavo ir jaunimas, ir Biržų parapijiečiai. O po to jau kitais metais atvyko vėl dviese : John Gillies ir Chuck Mendenhall, ir 1995 metais įvyko pirmoji stovykla Švobiškyje.

Ji buvo sėkminga ir iki šiol išliko mūsų visų prisiminimuose; pirma todėl, kad buvo tvirtas dvasinis pagrindas ruošiantis stovyklai ir jos metu, gerai koordinuota ir išmąstyta organizacija. Antra, dalyviai mokinosi, dalinosi vienas su kitu žiniomis, širdies šiluma. Veikla nenutrūko ir po stovyklos, tęsėsi per metus. Kaip minėjau, įvairių parapijų jaunimas bendraudavo, važinėdavo vieni pas kitus, dalindavosi dvasiniais patyrimais...

Dar prieš Švobiškį susirinkdavome Biržuose ir vis diskutuodavome, kaip įforminti mūsų jaunųjų veiklą. Dar 1992 metais tai prasidėjo. Ilgai sėdėdavome, skaitydavome įvairių krikščioniškų organizacijų įstatus, vertėme į lietuvių kalbą. Žemė (dabar jau superintendentas kunigas Rimas Mikalauskas) atveždavo ir lenkiškų variantų. Daug metų tai sprendėme, norėjome iškristalizuoti idėją, ir tik 2002 m. įregistravome jaunimo organizaciją. Dauguma jau spėjo pamiršti, kodėl mes norėjome registruoti jaunimo organizaciją. Aš savęs klausiu: "Ar dabar turime tai, ko nuo 1992 metų tie žmonės norėjo, siekė tiek metų?" Ir žinote, kartais net suabejoju, pagalvoju, kad "Radviloje" (šnekant Olde Vechte terminais) sukūrėme ne tai, ko norėta ir tikėtasi, kad tai nėra tai, apie ką tiek metų svajojome ir stengėmės.

Gal šis, po dešimties ir daugiau metų, susitikimas, dalyvaujant žmonėms "iš praeities", atnaujins ir atgaivins tas viltis ir mintis, ir leis išgirsti naujesniajai kartai, padės permąstyti mūsų vertybes ir tikslus, kurie kiekvieną iš mūsų vedė link jaunimo veiklos, link reformatų jaunimo draugijos "Radvila". Ar mes neveidmainiaujame ir nesidangstome, kai paranku, įvairiais vardais, žymiais žmonėmis ir kitokia "atributika"? Pamąstykime, iš kur ir kur link einame....

Diak. Gitana Gasiūnaitė

Dešimtas giedojimo ir vargonavimo seminaras

Š.m. rugpjūčio 14-21 d. Klaipėdoje įvyko X giedojimo ir vargonavimo seminaras.

Seminarą organizavo Lietuvos Evangeliškos Bažnytinės Muzikos Sandrauga.

Renginys buvo margas ir pasaulis, nes seminaro tema ir šūkis - „Iševijos bažnytinė muzika“. Susirinkę iš visų Lietuvos kampelių septynias dienas choristai dainavo, jiems dirigavo solidūs chorvedžiai ir muzika tarsi iš dangaus visus apdovanojo nenuilstantys vargonininkai.

Muzikos apsuptyje gimė muzika. Vienas kitam padėdami - vargonavimo ir chorinio giedojimo dėstytojas Arūnas Robertas Kaminskas ir LEBMS pirmininkė Laura Matuzaitė - paruošė 9 chorinius kūrinius. Vargonininkas ir choro vadovas A.R.

Kaminskas (gimęs 1957 metais) atvyko iš iševijos ev. liuteronų Tėviškės parapijos.

Klausytojų sielos įmantriausiai virpėjo klausant F.Šuberto 23-ios Psalmės (Op. 132) ir V. Jakubėno kantatos „Pranaše didis“.

Klaipėdos Universiteto menų fakulteto vargonai kasdieną užė tobulėjančių vargonininkų ir grojamo kūrinių vienovėje, kurią išlaikyti padėjo diplomuotas specialistas. Seminaro pabaigoje, koncertų salėje skambėjo seminare paruošti kūriniai, jų klausytis publika rinkosi net į keletą koncertų. Fortepijonu skambino Julija Jokšaitė ir Laurynas Jokšas iš Jurbarko bei vargonavo: Inga Petkūnienė iš Klaipėdos, Asta Saldukienė, Irena Kalvanaitė Pavilanskienė, Renata Moraitė iš Vilniaus ir Doris Peter iš Vokietijos.

F.Šuberto Psalmėi ir V. Jakubėno kantatai bandė prilygti dar dešimt kūrinių.

Sausakimšuose Klaipėdos vokiečių bendrijos Simono Dacho namuose ir Nidos liuteronų bažnyčioje skambėjo A.Kaminsko, V.Banaičio, V.Jakubėno harmonizuoti kūriniai. Dirigavo A. Kaminskas (Čikaga), Laura Stančikaitė, Renata Moraitė, Janina Pamarnackienė (Vilnius), solistai - Doris Peter (sopranas, Vokietija), Vytautas Butautas (baritonas, Klaipėda) ir Liudas Mikalauskas (bosas, Tauragė). Klaipėdos ir Nidos koncertuose seminaro chorui akompanavo pianistas iš Čikagos Manigirdas Motekaitis.

Publikos ovacijos apdovanojo atlikėjų veidus nuoširdžiomis šypsenomis, karšti plojimai sušildė kiekvieno širdį: juk, kai gerbėjai ploja stovėdami, sakoma, kad aplodismentai skamba garsiau...

Seminarą rėmė: Tėviškės ev. liuteronų parapija Čikagoje, Vokietijos privatūs aukotojai, bažnytinės ir bažnytinės muzikos organizacijos: Šiaurės Elbės Bažnyčia (NEK), Gustaw-Adolf-Werk (GAW) fondas, Martin-Luther-Bund fondas, Lipės krašto Bažnyčia, Vokietijos diakoninė tarnyba (Speyer), Bažnytinių chorų sandrauga (VeK), Bažnyčios muzikų sandrauga (VEM).

Rasa Mikalajūnienė, Andrius Minkevičius

Bažnytinis giedojimas

Bažnyčios gyvenimas be giesmės neišsivaizduojamas. Ji neatsiejama nuo liturgijos, krikščioniškų renginių, laidotuvių. Giedojimas atveria tam tikros bažnytinės bendruomenės veidą, demonstruoja bendruomenės vienybę bei sutarimą.

Praėjusio dešimtmečio pradžioje parapijose virė diskusijos tema: „Ar dera bažnyčioje groti gitara?“ Tačiau laikai, kai gitara bažnyčioje reiškė šėtono įžengimą į ją, negrįžtamai praėjo. Katalikų bažnyčios dabar diskutuoja, koks turi būti bažnytinis giedojimas. Šis klausimas neaktualus protestantiškose bažnyčiose, nes dar XVI a. Reformacija įvedė bendruomeninį giedojimą. Dėl giedojimo pamaldose besiginčijantys Romos katalikai dėl vieno dalyko sutaria: giedojimas yra itin svarbi

bendruomeninė dimensija. Nes dar šventasis Augustinas yra pasakęs: „Kas gieda, dvigubai meldžiasi“. Romos liturgijai būdingas grigališkasis giedojimas. Tačiau tikro grigališkojo giedojimo galima paklausti tik didžiuosiuose miestuose, kur egzistuoja to giedojimo grupės ar studijos. Be to, šis giedojimo būdas sunkiai dera prie bendruomeninio giedojimo. Tad bendruomenė klauso koncerto, aišku, jis nekliudo, padeda melstis, bet lotyniški tekstai, kurie skamba grigališkose giesmėse, nūdienos žmogui geriausiu atveju sukelia tik paslapties nuojautą. Tad bažnytinio giedojimo problema katalikų bažnyčiose yra gaji ir daugiasluoksnė. Ar ta problema liečia mus, reformatus? Taip. Jaunimas, dalyvaudamas įvairiuose ekumeniniuose renginiuose, susižavi didžiosios konfesijos jaunų žmonių atliekamomis giesmėmis ir įtraukia į savo repertuarą. Giesmių tekstai primena folklorą, o ne išsako tikėjimo tiesas, vis dažniau skamba vadinamosios „charizmatinės“ giesmės. Šios giesmės plinta dėl savo nesudėtingų, popmuzikai būdingų melodijų, lengvai įsimenamų tekstų, nuoširdaus, kupino tikėjimo turinio. Bet bėda ta, kad šių giesmių vertimai iš anglų kalbos yra nekokybiški, atlikti atmestinais, skamba itin banaliai, kaip pigus popsas. Gaila, bet po Nepriklausomybės atgavimo praėjus daugiau kaip 15 metų, taip ir nesugebėjome išleisti profesionaliai parengtą, gražią, šiuolaikine lietuvių kalba sueiliuotą Giesmyną su gaidomis protestantams. Tai turėtų kuo greičiau spręsti specialistai: muzikai, vargonininkai, kunigai, nes gerų giesmių stygius verčia jaunimą naudotis abejotinos vertės, įvairiais keliais gautais Giesmynėliais.

Parengta pagal tekstus spaudoje, interneto svetainėse

Ziono parapijos klebonas Valdas Aušra

Po 5 metų pertraukos savaitę Lietuvoje svečiavosi Amerikos lietuvių išeivių Ziono liuteronų parapijos klebonas Valdas Aušra. Bernardinų internetinėje svetainėje buvo atspausdintas Andriaus Navicko interviu su gimtinėje apsilankiusiu liuteronų kunigu. Pokalbio pagrindu parengėme straipsnelį apie mums gerai pažįstamą iš bendrų 1989-1991 metais pamaldų kun. Valdą Aušrą, kurio motina yra lankiusi Vilniaus reformatų bažnyčią iki ją paverčiant "Kronikos" kino teatru

Amerikos lietuvių išeivių liuteronų Ziono parapijos klebonas Valdas Aušra gimė liuteroniškoje šeimoje Klaipėdoje, yra tikras klaipėdiškis (ne „klaipėdietis“ - žmogus, neturintis tautinių ir kultūrinių sąsajų su prieškarinio Klaipėdos kraštu, o atsikėlęs gyventi į miestą pokario metais). Baigė Kristijono Donelaičio vidurinę mokyklą, dirbo Jūrų muziejuje, vėliau Mokslų akademijos Ekologijos institute ir mokėsi bei baigė biologiją Vilniaus pedagoginiame institute, įstojo į aspirantūrą Ekologijos institute. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, 1989 aktyviai įsitraukė į atkuriamos Vilniaus liuteronų parapijos gyvenimą, įkūrė Biblijos skaitymo grupes ne tik liuteronų Vilniaus ir Kauno parapijose, bet ir Vilniaus reformatų parapijoje, vadovavo Biblijos skaitymo grupei Vilniaus universitete. Kartu su šviesios atminties Kęstučiu Jonu Gocentu pradėjo vesti pamaldas kaip sakytojas Vilniaus liuteronų parapijoje, kuri tuo metu rinkdavosi melstis Mikalojaus bažnyčios kurijos patalpose ir kur meldavomės ir mes, reformatai.

1991 m., gavęs Pasaulinės Liuteronų Sąjungos stipendiją, išvyko į JAV studijuoti teologijos. 1994 m. gavo „master of Divinity“ laipsnį Čikagos liuteronų teologinėje seminarijoje ir buvo iššventintas į kunigus Šilutės liuteronų bažnyčioje, kurioje prieš daugelį metų buvo ir krikštytas. 1996 m. minėta Čikagos seminarija suteikė jam teologijos magistro laipsnį. 1995-2000 metais kun. V. Aušra buvo išrinktas LELB Konsistorijos nariu, 1996-1998-aisiais dirbo Vilniaus parapijoje bei dėstė Klaipėdos universitete teologiją: dogmatinę teologiją, įvadą į pastoraciją, homiletiką.

1998 m. rudenį grįžo į Čikagą tęsti daktarinių studijų, kurios gan ilgai užsitęsė -

dabar baigia rašyti disertaciją. Per tą laiką tapo Ziono lietuvių evangelikų liuteronų parapijos Čikagoje klebonu. Žmona Nora gavo menų magistro laipsnį Teologijos fakultete ir iš dailininkės keramikės (baigusi Vilniaus meno akademiją) persikvalifikavo į ligoninės kapeliones. Dukra Gabrielė (19 m.) studijuoja De Paulo universitete Čikagoje; sūnus Jokūbas Vėjas (9 m.) mokinys; o Nojus Jurgis (4 m.) lanko tėčio prie parapijos įkurtą lietuvišką vaikų darželį. Kun. V. Aušra yra aktyviai įsitraukęs į lietuvišką visuomeninę veiklą: yra Lietuvių evangelikų liuteronų išeivijoje - Prezidiumo ir Vyr. tarybos, Mažosios Lietuvos lietuvių draugijos Čikagoje ir Mažosios Lietuvos fondo valdybų, JAV Lietuvių bendruomenės Socialinių reikalų tarybos ir Religinių reikalų tarybos narys.

Kunigas, paklaustas, kodėl pasirinko dvasininko kelią, atsakė, kad studijuoti teologiją paskatino nepasitenkinimas, kilęs besiklausant Šventojo Rašto aiškinimų per pamokslą: jam atrodė, kad neužtenka perpasakoti patį tekstą, bet reikia gilesnių įžvalgų bei ryšio su šios dienos gyvenimu, rūpesčiais, bėdomis, skausmais ir džiaugsmiais. Todėl ėmė rimtai studijuoti teologiją, o paskui, Šventosios Dvasios vedamas, suprato, kad kunigo pašaukimas jo nebebaugina.

Čikagoje ir apylinkėse veikia dvi lietuvių liuteronų parapijos: Ziono ir Tėviškės bei Lietuvių evangelikų reformatų parapija, kuri naudojami Ziono parapijos patalpomis. Pamaldos laikomos lietuvių, anglų ir vokiečių kalbomis. Prie parapijos veikia Rūtos moterų draugija, Vyrų klubas, choras, sekmadieninė mokyklėlė, yra dvi Biblijos skaitymo grupės: lietuvių ir anglų kalbomis, prieš dvejus metus prie parapijos įkurtas lietuviškai kalbantiems vaikams darželis - jį lanko apie 20 vaikų: ir protestantai, ir katalikai.

Kun. Valdas Aušra tiki, kad Lietuvos ELB augs ir tvirtės. Jo nuomone, jei iš pradžių, po Nepriklausomybės atgavimo, Bažnyčios vadovams - tiek pasauliečiams, tiek dvasininkams trūko adekvataus profesinio pasirengimo, tai dabar, stojus vadovauti jaunajam vyskupui ir naujai išrinktai Konsistorijai, kuriems gal ir trūksta patirties, tačiau tai atperka jų teologinis pasirengimas bei tai, jog jie turi aiškia Bažnyčios ateities viziją. Bažnyčia, jei ir toliau bus klausomasi Dievo Dvasios „šnabždesių“, stiprės ir plėsis. Tai rodo aktyvių parapijų augimas: sugrįžta ne tik nuo Bažnyčios atitolę parapijiečiai, bet ateina ir tie, kurie seniau visai nevertino tikėjimo. Mums, reformatams, belieka tik pasidžiaugti, kad broliai liuteronai turi išmintingus vadovus, kurie moka surasti bendrą kalbą su kitokia vizija puoselėjusiais ir sutarti bendro tikslo labui bei didesnei Dievo šlovei.

"V.r.ž." inf.

Švietimo svarba Baltijos jėzuitų plėtros projekte

Senovės kinų patarlė sako: jei mąstai, kas bus po dešimties metų, tai sodink mišką, jei mąstai, kas bus po šimto metų, tai ugdyk žmones. Ne be reikalo dar XVI a. jėzuitai, įkėlę koją į Lietuvos - Lenkijos Karalystę, mąstė, kas bus po šimto ir daugiau metų. Jie pirmieji tradicinę mokymo programą ir metodus sistemingai pritaikė plačiam švietimo institucijų tinklui. Visos jėzuitų mokyklos, nesvarbu, kur jos būtų, veikė pagal bendrą, standartinį švietimo projektą. Todėl jos taip sėkmingai veikė ir tikrai ženkliai prisidėjo, kad Karalystėje žlugtų Reformacija.

1599 m.(!) buvo išleistas Ratio Studiorum - vadovėlis jėzuitų mokyklų vadovams ir mokytojams. Įvardyti trys pagrindiniai jėzuitų mokyklų skiriamieji bruožai: mokymo programos originalumas, tvarkos vertinimas (laipsniškas perėjimas nuo vieno lygio prie kito), darbui atsidavę, gerai paruošti mokytojai. Suformuluotas auklėjimo tikslas - visapusiškos, dvasingos, intelektualios, Dievą mylinčios, pasirengusios tarnauti kitiems asmenybės auginimas. Tik stebėtis belieka Ratio Studiorum įžvalgomis,

kurios sėkmingai naudojamos ir šiandien.. Išskirtini ir kiti jėzuitų švietimo bruožai - intelektualių, moralinių ir dvasinių ugdymo aspektų integracija, ne žinių kaupimo, o formacijos akcentavimas, charakterio tobulinimas, mąstymo įgūdžių lavinimas; aktyvaus mokinių dalyvavimo mokymo procese ugdymas; dėmesys humanitariniams mokslams ir menams; aiškus kalbėjimo būdo ir sugebėjimo įtikinančiai ir laisvai reikšti savo mintis raštu lavinimas. Visos Lietuvos mokyklos buvo sujungtos į bendrą tinklą ir kontroliuojamos jėzuitų.

Jėzuitų gyvastingumą, mokėjimą mobilizuoti visas jėgas puikiai iliustruoja bažnytinis anekdotas : „Vaikščiojo jėzuitas po sodą. Įkando gyvatę. Ir gyvatė nudvėsė." Nežinia kokia būtų dabar protestantų padėtis Lietuvoje, ar iš viso mes būtume, jei popiežius, bijodamas per didelės Jėzaus Draugijos įtakos, 1773 metais nebūtų jos savo įsakymu uždraudęs. Švietimu Lietuvoje ėmė rūpintis Vyriausioji edukacinė komisija. 1814 m. popiežius Pijus VII vėl atgaivino Jėzaus Draugiją, „kad Katalikų bažnyčia vėl galėtų pasinaudoti jų švietimo patirtimi". Priklausydami Rusijos imperijai išvengėme jėzuitų renesanso. Tarpukario Lietuvoje buvo atkurta jėzuitų mokymo sistema, įsteigtos naujos mokyklos. Šiandien jėzuitai vadovauja ir dirba daugiau kaip 2000 įvairiausių įstaigų (universitetų ar pradinių mokyklų) 65-iose pasaulio valstybėse. Šiam švietimo tinklui nuo 1995 m. priklauso ir jėzuitų gimnazijos Vilniuje, Kaune.

Kas yra jėzuitų švietimo tradicijos gyvasties šaltinis ir populiarumo jaukas šiandien?

Šiandieninės pedagogikos ideologai akcentuoja pedagoginių darbo tikslų pasirinkimo kriterijų triadą: žmogų ir jo gyvenimo misijos sampratą, būsimosios visuomenės viziją, laikmetį ir visuomenės situaciją. Remiantis triada, išskiriamas bendras tėvų ir mokytojų tikslas - elgtis ir gyventi su vaiku taip, kad šis, pats veikdamas, tyrinėdamas, atrasdamas ir priimdamas sprendimus, išgyvendamas sėkmę ir atsakomybę, atrastų didžiausias žmogaus vertybes ir taptų reikšmingu kūrėju, pasaulio piliečiu. Tai tikslas padėti vaikui augti dvasingu ir svarbiu visuomenės nariu. Ar skiriasi dabarties jėzuitų tikslas nuo XVIa. tikslo, įvardyto Ratio Studiorum?

Jėzuitų auklėjimo tikslas nesibaigia vien kokybišku dalykinės kompetencijos įgijimu. Be kokybiškos dalykinės kompetencijos, dar kreipiamas ypatingas dėmesys atitinkamai mokinio Vertybių ugdymo programai. Jos pritaikytos konkrečiam vaiko amžiui. Taip pat - rekolekcijos - laikas, skirtas „savęs surinkimui" - supratimui, kas esu, kokie mano poreikiai, ką galiu, ką noriu keisti savyje, kas man dabar svarbiausia... Taip pat Auklėjimo programa - darbo įrankis klasės auklėtojui. Ir tarnystės kitam praktikos laikas (120 val. per ketverius metus), skirtas vaikų namų auklėtiniams, benamiams, ligoniams, neįgaliesiems ar dienos centrus lankantiems bendraamžiams, kaip vienas iš jėzuitų principų, skelbtų dar XVI a., sako: ad maiorem Dei gloriam (liet. „didesnei Dievo garbei").

Šių tikslų įgyvendinimui sudarytas Lietuvos ir Latvijos jėzuitų plėtros projektas, įkurta taryba, kurios pirmas užmojis - atstatyti ir sustiprinti jėzuitų gimnazijas Lietuvoje. Jėzuitai, kaip ir prieš 400 metų, mąsto bent 50 metų į priekį ir savo veiklą grindžia žmogaus ugdymu, visuomenės švietimu sau priimtina linkme.

Parengta pasinaudojant periodine spauda ir jėzuitų leidžiamu žurnalu "Laiškai bičiuliams"

Išėję Amžinybėn

Žmogus praeina kaip šešėlis. Visas jo triūsas - tik migla... Išgirsk mano malda, Viešpatie, klausykis mano šauksmo. Juk aš tik praeinantis svečias, praeivis, kaip ir visi mano protėviai. /Ps. 39,7-13/.

Netekome Margaritos Neimanaitės

Šių metų rugpjūčio 7 dieną Amžinybėn iškeliavo mums visiems brangi sesuo Margarita Neimanaitė. Ji gimė Papilio miestelyje, raudoname mūrelyje prie reformatų bažnyčios. Keletą vaikystės metų praleido N. Radviliškyje, o vėliau, kaip ir daugelio kitų tautiečių, kelias buvo vingiuotas iki pastoviam gyvenimui sustojo Evanstone, šalia Mičigano ežero, JAV. Sudėtingas istorinis laikotarpis ir ypač šeimos aplinka, jos vertybės, gyvenimo būdas suformavo ir nulėmė Margaritos gyvenimą. Ji perėmė pačius gražiausius būdo bruožus iš savo tėvelio gen.superintendento kun.Stasio Neimano. Tai buvo retai gyvenime pasitaikantis reiškinys, kai iškilus savo tikėjimu, pasišventimu ir pasiaukojimu aukštas dvasininkas gyveno kukliai, gausios šeimos išlaikymui duoną pelnydamas paprastu darbu. Tarnystė Dievui ir patarnavimai tikėjimo broliams jam buvo pašaukimas. Štai būtent tokia, šventa, jauki, paprasta buvo Margaritos gyvenimo aplinka, gal todėl ir Ji pati buvo tokia, pasipuošusi tik kuklumu... Niekada Jai nerūpėjo garbingos pareigos ar titulai. Tačiau be Jos Amerikos lietuvių ev. reformatų gyvenimas buvo tarsi neįsivaizduojamas. Ji buvo visur ir visada, svarbiausia, nepastebima, bet visada ten, kur reikia pagalbos rankų: kai reikia nuvežti tėvelį, aplankyti parapijiečius. Margarita žinojo jų visų ir jų šeimos narių, vaikų vardus, jų džiaugsmus bei vargus, kur kas mokosi ir net pomėgius. Gal todėl tokie nepaprastai šilti buvo ir jų santykiai. Margaritos namų durys buvo atviros visiems, reikalingiems paguodos, paramos; nevienas tautietis, išvykęs uždarbiauti, Jos namuose rado prieglobstį ar kitokią pagalbą.

Mes netekome brangios sesers, o Jos visas gyvenimas mums liks kaip moters - krikščionės pasiaukojimo pavyzdys. Guodžiamės tuo, kad tie, kas Ją pažinojo, patyrė daug gražių ir malonių bendravimo akimirku.

"V.r.ž." leidėjai

Vida Tamulėnaitė Stakionienė

1936 07 06 - 2005 09 21

Staiga, netikėtai, atvažiavusi aplankyti dukros Editos ir sesers, mūsų parapijos seniūnės Olgos, š.m. rugsėjo 21 dieną mirė Vida Tamulėnaitė Stakionienė.

Vida gimė 1936 metais liepos 6 d. Vinkšninių kaime, netoli Biržų, reformatų Onos Kriškiūnaitės ir Petro Tamulėnų šeimoje. Sukūrusi šeimą su Vytautu Stakioniu iš Parovėjos, atitekėjo pas vyrą ir visą gyvenimą pragyveno ant Rovėjos kranto. 1994m. mirus vyrui, liko gyventi savo sodyboje su sūnumi Raimondu, žiemomis atvažiuodavo į Vilnių pas dukrą ir seserį, lankydavo mūsų bažnyčią. Tokią mes ją ir prisimename: tylią, kuklią, nepastebimą.

Palaidojo Vidą šalia vyro Parovėjos kapuose diak. Sigita Švambarienė, giminės, artimieji, kaimynai, pažįstami.

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba reiškia gilią užuojautą dukrai Editai, sūnui Raimondui, sesei Olgai, staiga netekus mylimos Mamytės, Sesers ir prašome Viešpaties paguodos ir nuraminimo.

Parapijos valdyba

Vytis Šlekys

1929 02 08 - 2005 08 22

Po ilgos ir sunkios ligos, negailėstinga mirtis išplėšė iš gyvųjų tarpo aktyvų Vilniaus ev. reformatų parapijos narį Vytį Šlekį.

Vytis Šlekys gimė Biržuose mokytojų Elenos ir Viliaus Šlekių šeimoje. Nuo 1922 metų abu tėvai mokytojavo Biržų gimnazijoje: motina dėstė kalbas, tėvas buvo piešimo mokytoju. Tat ir Vytis bei jo sesutė Jūratė augo, mokėsi ir jaunystę praleido Biržuose. 1948 metais Vytis baigė Biržų gimnaziją ir įstojo į Kauno politechnikos institutą, hidrotechnikos fakultetą, kurį 1954 metais baigęs įgijo inžinieriaus

hidrotechniko specialybę. Pagal paskyrimą pradėjo dirbti Anykščiuose energetinių objektų statybos organizacijoje vyriausioju inžinierium. Buvo vienas iš vadovaujančių darbuotojų atstatant bei statant naujus energetikos objektus Antalieptėje, Gondingoje, Baltojoje Ančioje ir kitur. Kaip energingas, perspektyvus darbuotojas, buvo paskirtas rajono Vykdomojo komiteto pirmininko pavaduotoju. 1968 m. buvo perkeltas į Vilnių dirbti Energetikos statybos tresto Vilniaus mechanizuotos kolonos viršininku ir ėjo šias pareigas iki 1985 m., po to buvo pervestas į Vyriausiąją energetikos valdybą skyriaus viršininku. Nuo 1992 metų iki išeinant į pensiją (1999 m.) užėmė atsakingas pareigas AB "Lietuvos energija" ir jos padaliniuose.

Šeimą sukūrė 1957 metais su kaunieta Ale Laurinavičiūte, išaugino dukrą Snieguolę ir sūnų Liną. Auga 4 anūikai: Snieguolės šeimoje - Lukas ir Dominykas, Lino šeimoje - Mantas ir Karolis.

Vytis Šlekys buvo aktyvus visuomenininkas. Velionį vilniečiai visuomet prisimins kaip draugišką sostinės biržiečių "Krivulės" klubo narį, dalyvavusį beveik visuose šio klubo renginiuose. Kartu su šeima gražiai tvarkėsi savo sodelyje "Rūtos" sodininkų bendrijoje. Dalyvavo Lietuvos Reformacijos istorijos ir kultūros draugijos veikloje. Džiaugėsi Vilniaus reformatų parapijos ir Lietuvos ev. reformatų Bažnyčios atkūrimu, kritiškai vertino jos organizacines nesėkmes.

Šeimos ir artimųjų netektis Vytis pergyvendavo su neapsakomu skausmu. Anksti savo gyvenimo kelią užbaigė ligos kamuojamas Vyčio tėvas Vilius (1894 -1963), palaidotas savo tėviškės, Dirvonakių kaimo kapinėse, netoli Biržų. Ypač skausmingai palietė Jo širdį motinos Elenos (1893-1981) - įžymiosios Biržų gimnazijos mokytojos, liaudies šokio "Sadutė" autorės, staigi mirtis, jai atvykus į Vilnių trumpam aplankyti vaikų ir anūkų. Su dideliu skausmu teko pergyventi ir sesers Jūratės (1930-1993) mirtį. Abi, mama ir dukra, viena šalia kitos amžinajam poilsiui atgulė Vilniuje Rokantiškių kapinėse.

Sveikata Vytis rodos nesiskundė. Tačiau pasislėpusi klatinga, nepagydoma liga darė savo: po prieš pusmetį atšvęsto 76-jo gimtadienio Jis atguldė į ligos patalą, iš kurio, nežiūrint artimųjų bei Vilniaus gydytojų pasiaukojamų pastangų, jau daugiau nebepakilo. Velionio Vyčio Šlekio palaikai buvo pašarvoti Vilniaus laidotuvių rūmų didžiojoje salėje.

Apsėdų vakarą apeigoms vadovavo vilnietis Jonas Jasiukėnas, giedojo parapijiečiai, vadovaujami Renatos Moraitės. Į Vilniaus Kairėnų kapines velionį palydėjo Vilniaus ir gimtųjų Biržų reformatai, klasės draugai, daug buvusių bendradarbių, pažįstamų ir bičiulių iš visos Lietuvos, kur Vyčiui teko dirbti. Prie Jo kapo duobės išsakyti palydinčiųjų šilti atsisveikinimo žodžiai dar kartą priminė, kokio tauraus žmogaus neteko Lietuvos visuomenė ir Bažnyčia. Laidotuvių apeigas atliko ev. liuteronų vyskupas Mindaugas Sabutis.

Supiltas Vyčio Šlekio kapas mums primins rūpestingą, darbštų ir tolerantišką žmogų, kuris išliks mūsų atminty greta kitų Biržų kraštą ir tradicijas mylėjusių ir puoselėjusių žmonių.

Vilniaus ev. reformatų parapijos nariai, seniūnų taryba ir valdyba liūdi dėl skaudžios netekties ir reiškia gilią užuojautą velionio žmonai Alei, dukros Snieguolės ir sūnaus Lino šeimoms bei kitiems artimiesiems ir linki jiems stiprybės bei Dievo palaimos šios sunkios netekties valandą.

Vilniaus ev. reformatų parapijos valdyba

Mirė Estijos ev. liuteronų Bažnyčios arkivyskupas emeritas dr. Jaan Kiivit

Su oficialiu vizitu lankydamasis Sankt Peterburge (Rusijoje), rugpjūčio 31 d. mirė

Estijos ev. liuteronų Bažnyčios arkivyskupas emeritas dr. Jaan Kiiivit.

Jaan Kiiivit gimęs 1940 vasario 19 d. Rakverėje kunigo, vėliau Estijos ev.liuteronų Bažnyčios arkivyskupo (1949-1967), Jaano Kiiivito vyresniojo šeimoje. 1966 m. išventintas kunigu ir iki 1994 m. tarnavo Šventosios Dvasios bažnyčioje Taline. 1978-1994 m. dėstė praktinę teologiją Talino teologijos institute (1991-1992 m. buvo šio instituto rektorius), 1991-1992 m. buvo darbo grupės, atkūrusios teologijos fakultetą Tartu universitete, narys. Iš graikų, vokiečių ir suomių kalbų vertė teologinę literatūrą. Nuo 1990 m. buvo Estijos ev. liuteronų Bažnyčios konsistorijos narys. EELB arkivyskupu Jaan Kiiivit buvo išrinktas 1994 m. ir šiose pareigose tarnavo iki 2005 vasario 2 d.

Arkivyskupas Jaan Kiiivit tarptautinėse struktūrose aktyviai atstovavo EEL Bažnyčiai, buvo pirmasis Estijos atstovas, išrinktas į Pasaulio liuteronų sąjungos tarybą. 1997 m. J.Kiiiviti suteiktas Helsinkio universiteto, o 1998 m. Suomų kolegijos JAV (Finlandia University) garbės daktaro vardas. 2001 m. Estijos Respublikos prezidentas arkivyskupą apdovanojo Antrojo laipsnio Baltosios žvaigždės ordinu.

Estijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupas emeritas Jaan Kiiivit į paskutinę žemiškąją kelionę palydėtas iš Kaarli bažnyčios Taline rugsėjo 8 d. Liko žmona, trys dukros ir keturi vaikaičiai.

Pagal www.eelk.ee ir "LWI" parengė Kęstutis Pulokas

Šventinių pamaldų išvakarėse Vilniuje surengtas Baltijos liuteronų vyskupų susitikimas

2005 m. rugsėjo 21-23 dienomis Vilniuje įvyko Baltijos vyskupų susitikimas, kuriame dalyvavo Estijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupas Andres Pöder ir vyskupas Einar Soone, Latvijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupas Janis Vanags bei Lietuvos evangelikų liuteronų Bažnyčios vyskupas Mindaugas Sabutis. Susitikimo metu Baltijos liuteronų Bažnyčių vadovai aptarė krikščioniškos bendrystės sampratą šių dienų liuteronybės ir ekumenizmo kontekste, taip pat pasidalino mintimis apie regionui būdingas problemas ir iššūkius. Baltijos vyskupai sutarė aktuales teologinius ir etikos klausimus spręsti konsultuojantis tarpusavyje ir dalinantis turimomis žiniomis ir patirtimi.

Šių metų Baltijos vyskupų susitikimas buvo tarpregioninio pobūdžio, jame dalyvavo ir atstovai iš Amerikos evangelikų liuteronų Bažnyčios kun.Said Ailabouni (Amerikos ev.liuteronų Bažnyčios Pasaulio misijos Europos ir Vidurio Rytų skyriaus direktorius) ir Amerikos ev.liuteronų Bažnyčios Didžiojo Kanjono Sinodo vyskupas Michael J.Neils, kurių vizitas Lietuvoje turėjo du tikslus: minėtąjį vyskupų susitikimą ir dalyvavimą Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčios 450-ties metų jubiliejiniuose renginiuose.

Kasmetiniai Baltijos liuteronų vyskupų susitikimai yra graži tradicija, kuri bus tęsiama ir ateityje.

K.Pulokas

Informacija

Birželio 19 d. Vilniaus reformatų choras "Giesmė", vadovaujamas Tamaros Blažienės, ir bažnyčios vargonininkė Gražina Petrauskaitė buvo pakviesti dalyvauti festivalyje "Druskininkų vasara su M.K.Čiurlioniu" ir koncertavo Druskininkų bažnyčioje bei muziejaus terasoje.

Liepos mėn. pabaigoje pašventintas kertinis akmuo ir pradėta statyti Palangos ev. liuteronų bažnyčia. Kitų metų liepos mėn. tikintieji jau turėtų susirinkti į pirmas pamaldas naujoje bažnyčioje. Tai bus pirmieji liuteronų maldos namai pastatyti po Nepriklausomybės atgavimo.

Rugpjūčio 22 d. Minsko m. teismas uždraudė Baltarusijos ev. reformatų kongregacijos veiklą, motyvuodamas tuo, kad religinė bendruomenė neturi registracijos adreso. Valstybiniame rejestre Baltarusijos ev. reformatų Bažnyčia buvo užregistruota 2002 metais, pamaldos buvo laikomos privačiuose butuose, nes visi reformatų maldos namai tarybiniais metais buvo sugriauti arba perstatyti. 2003 m. prezidentas Lukašenka išleido įsakymą, kad visos visuomeninės, religinės organizacijos įsigytų patalpas ir išsikeltų iš gyvenamųjų namų. Reformatai neturi tam lėšų ir Minsko miesto vykdomasis komitetas padavė į teismą ieškinį dėl kongregacijos likvidavimo. Reformatų pastorius Leonid Lipel (jis yra dalyvavęs mūsų Sinoduose, o 2004 metų vasarą Vilniaus Sinodo kolegijos sprendimu buvo ordinuotas kunigu naujai įkurtam prie LERB Baltarusijos distriktui) pareiškė, kad boikotuos įstatymą ir reikalaus grąžinti atimtus iš reformatų bažnytinius pastatus /Lenta.ru inf./. Liepos - rugpjūčio mėn. kun. Tomas Šernas atostogavo. Pamaldas Vilniaus ev. reformatų parapijai laikė pirmininkė, kunigo padėjėja dr. Renata Bareikienė.

Rugpjūčio 26 -28 d. Biržus, švenčiančius 550 metų jubiliejų, aplankė gausus būrys vilniečių klubo "Krivulė" narių, o Vilniaus parapijos vargonininkė Gražina Petrauskaitė ir solistė (sopranas) Ieva Matulionytė biržiečiams padovanojo koncertą ev. reformatų bažnyčioje.

Rugsėjo 8 d. Lietuvos Mokslų Akademijos Mažojoje salėje prof. hab. dr. Antanas Tyla perskaitė paskaitą "Parlamentinis Kėdainių unijos pobūdis", skirtą 350-osioms Kėdainių sutarties metinėms. Apie sutarties sudarymo aplinkybes kalbėjo prof. hab. dr. Ingė Lukšaitė. Sutartį 1655 m. spalio 20 dieną Kėdainiuose pasirašė Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės senatoriai, aukšti pareigūnai ir bajorai. Šia sutartimi buvo nutraukta unija su Lenkija ir sudaroma su Švedija. Teisėtai Lietuvos didžiaisiais kunigaikščiais pripažintas Švedijos karalius Karolis X Gustavas bei jo įpėdiniai. Sutartį pasirašiusieji savo draugais ir priešais pripažino Švedijos karaliaus draugus ir priešus.

Rugsėjo 18 d. Vilniaus ev. reformatų parapija šventė jaunimo pamaldas, skirtas mokslo metų pradžiai pažymėti. Parapijos Tarybos narės jaunimą pasitiko prie bažnyčios Pylimo gatvėje. Seniūnė D.Gudliauskienė papasakojo jaunimui Vilniaus bažnyčios istoriją nuo pat jos įkūrimo laikų. Po to visi uždegėme žvakutes prie paminklinio akmens, esančio skvere prieš bažnyčią, visų laikų Vilniuje gyvenusiu reformatų atminimui. Pasigrožėjome sekmadieninės mokyklėlės vaikų paruoštu siurprizu jaunimui - gražiai išpaisytais piešinėliais ant šaligatvio plytelių Reformatų skvere ir jaudinančiu parašu: "EV. - REFORMATŲ SEKMADIENINĖ MOKYKLĖLĖ". Prasmingą pamokslą pasakė po atostogų sugrįžęs kun. Tomas Šernas. Pamaldas gražiai giesmėmis papuošė svečiai iš liuteronų bažnyčios - jaunimo ansamblis "Adoremus", vadovaujamas Renatos Moraitės, po pamaldų - reformatų jaunimo grupė, kurios gretose matėme ir mažąjį Pijų Rabačiauską. Po jaunimo pamaldų visi vaišinomės prie "senjorių" paruoštų stalų, ilgai kartu bendravome.

Rugsėjo 25 d. Vilniaus evangelikų liuteronų bažnyčioje vyko iškilmingos jubiliejinės pamaldos, skirtos bažnyčios įkūrimo 450 - osioms metinėms. 1555 metais buvo pastatyta pirmoji Vilniuje liuteronų bažnyčia Vokiečių gatvėje. Pamaldose dalyvavo ir parapiją jubilėjaus proga sveikino Estijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupas Andres Pöder ir vyskupas Einar Soone, Latvijos evangelikų liuteronų Bažnyčios arkivyskupas Janis Vanags, Amerikos evangelikų liuteronų Bažnyčios kun.Saīd Ailabouni ir Amerikos ev.liuteronų Bažnyčios Didžiojo Kanjono Sinodo vyskupas Michael J.Neils. Po pamaldų bažnyčios kieme susirinkusieji vaišinosi kava ir pyragaičiais, bendravo. Vakare bažnyčios jubiliejui skirtame koncerte giedojo

vargonų atstatymo projekte dalyvaujantys: ansamblis "Muzika Humana", choras "Jauna muzika", solistai R.Maciūtė, I.Prudnikovaitė, M.Zinkus, I.Misiūra.

Rugsėjo 21 - 27 d. Serbijoje vyko Pasaulio studentų krikščionių federacijos (WSCF) Europos regiono generalinė asamblėja. Joje pirmą kartą su balsu teise dalyvavo ir atstovavo Vilniaus akademinio ev. liuteronų jaunimo draugijai liuteronė Audronė Daukšaitė ir reformatas Justas Brazauskas. Justas išrinktas WSCF Europos regiono išdininku vietoj kadenciją baigusio suomio Markaus Ojakoskio.

Spalio 2d. Vilniaus ev. reformatų parapija meldėsi jau ev. liuteronų bažnyčioje. Pamaldas su šv.Vakariene laikė kun. Tomas Šernas, dalinti komunią jam padėjo liuteronų kunigo padėjėja Kristina Ivanauskienė, vargonavo Gražina Petrauskaitė. Prieš pamaldas skambantis varpas suvirpino širdis, prikėlė jaunystės prisiminimus, paruošė dirvą su meile priimti Dievo Žodį.

Sveikiname

Aušrinę Bareikytę ir Saulių Čižiką, rugpjūčio 12 d. sukūrusius šeimą.

Skiną ir Vaidotą Suveizdžius, rugpjūčio 20d. gimus dukrelei Agnutei.

Linkime jaunosioms šeimoms meilės, tarpusavio sutarimo ir prašome Dievo palaimos!

Vilniaus ev. reformatų parapijos taryba